

To main subjects of legal relations of use of hunting natural resources belong: 1) users of hunting grounds; 2) owners and/or users of land sections on which hunting grounds are located; 3) state authorities in the field of hunting economy; 4) hunters. And to additional: 1) individuals and legal entities who act as one of the parties to contracts regarding hunting products and hunting trophies; 2) individuals-entrepreneurs and legal entities engaged in hunting dog breeding; 3) individuals who use hunting natural resources in the order of general use and individuals and legal entities who use them in the order of special use in so-called secondary types of use; 4) public organizations of hunters; 5) public environmental protection inspectors and public hunting inspectors.

Rights and obligations of subjects of legal relations of use of hunting natural resources, due to the specificity of the legal relations themselves and a wide range of their potential participants, are characterized by volume and spread both within the framework of the Law of Ukraine “On Hunting Economy and Hunting” and other normative-legal acts.

Therefore, the definition and systematization of rights and obligations fixed by legislation for specific subjects of legal relations of use of hunting natural resources are relevant.

The purpose of this article is to study and organize legally defined rights and obligations of subjects of use of hunting natural resources.

Accordingly, in this article the attempt is made, through the detailed analysis of special legislation, to establish the system of rights and obligations of main and additional subjects of legal relations of use of hunting natural resources.

Keywords: hunting natural resources and their use; legal relations of use of hunting natural resources; subjects and content of legal relations of use of hunting natural resources.

Кобецька Н. Р.

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРАВОВА ПРИРОДА ГЕОЛОГІЧНОГО ВИВЧЕННЯ НАДР

УДК 349.6:550.8

Геологічне вивчення надр є одним з різновидів права користування надрами, які закріплені Кодексом України про надра. З теоретичної точки зору його можна розглядати як об’єктивне право – систему норм права, які регулюють відносини, пов’язані з геологічним дослідженням надр, пошуком, розвідкою, дослідно-промисловою розробкою родовищ корисних копалин; як суб’єктивне право – закріплену законодавством можливість суб’єктів здійснювати відповідну діяльність з дотриманням правових вимог; як

правовідносини, що виникають між правосуб'єктивними учасниками з приводу дослідження надр та отримання повної, об'єктивної та достовірної геологічної інформації.

Користування надрами, загалом, може проявлятися у видобуванні корисних копалин, розвідці та розробці родовищ корисних копалин, будівництві та експлуатації підземних споруд, які не пов'язані з видобуванням корисних копалин, захороненні відходів виробництва та інших шкідливих речовин, заповіданні та рекреаційному використанні санітарно-гігієнічних, екологічних та інших корисних властивостей підземного простору. Право користування надрами похідне від права власності народу України і має цільовий характер, тобто надра надаються в користування тільки для визначених цілей. Перелік видів цільового використання надр закріплений ст. 14 Кодексу України про надра [1]. Першим в переліку видів користування надрами ця стаття називає саме геологічне вивчення надр. «Така позиція законодавця цілком зрозуміла. Перш ніж розпочати виробничу діяльність, наприклад, щодо розробки родовищ корисних копалин чи здійснення іншого виду надрокористування, необхідно вивчити ділянку надр та отримати необхідну інформацію щодо наявності, скажімо, корисних копалин та можливості розробки надр для промислового видобутку корисних копалин» [2, с. 9].

Теоретичні дослідження різних аспектів права надрокористування здійснювалися багатьма вченими і представлені в наукових публікаціях В. І. Андрейцева, Н. В. Барабаш, О. А. Грицан, Р. С. Кіріна, О. М. Олійника, Я. С. Рябченко, О. О. Сурілової, В. К. Філатової, І. В. Хохлової, О. П. Шем'якова та інших. Системний загальнотеоретичний аналіз проблем надрового права, загалом, і геологічного права, зокрема, досліджується в численних роботах Р. С. Кіріна. Правовий режим геологічного вивчення надр був предметом дисертаційної роботи В. К. Філатової. Разом з тим, окремі питання, як наприклад, особливості геологічного вивчення надр як одного з видів права користування надрами, його правова природа і місце в системі правових інститутів потребують додаткового узагальнення та обґрунтування. Саме ці питання винесені в предмет дослідження даної публікації.

Системний аналіз діючого законодавства та доктрини надрового права однозначно підтверджує висновок про первинність геологічного вивчення надр у системі видів користування надрами. Об'єктивною є обставина, що фактично видобути корисні копалини з надр, здійснити якісне та ефективне користування надрами з метою будівництва підземних споруд, виявити різноманітні гірничі об'єкти, що мають наукову та естетичну цінність без попереднього геологічного вивчення надр неможливо. Ч. 1 ст. 58 Кодексу України про надра закріплює, що проектування і будівництво населених пунктів, промислових комплексів та інших об'єктів без попереднього геологічного вивчення ділянок надр, що підлягають забудові, також є неможливим. В. К. Філатова взагалі називає геологічне вивчення надр домінуючим видом користування надрами: «На користь того, що геологічне вивчення надр об'єктивно має бути домінуючим видом користування надрами свідчить наступна обставина. Згідно зі ст. 1 Кодексу України про надра при визначенні поняття «надра» за основу приймаються глибини, доступні для геологічного вивчення та освоєння. Отже, якщо брати до уваги зміст ст. 4 Кодексу України про надра про те, що надра є виключною власністю народу України, то межі об'єкта цієї власності будуть обумовлюватися саме глибинами, доступними для геологічного вивчення та освоєння. Наведені приписи Кодексу України про надра виводять геологічне вивчення надр як самостійний вид користування надрами на перше місце» [3, с. 13-14]. Навряд чи можна вважати обґрунтованим (з урахуванням всіх чинників та характеристик інших видів користування надрами, насамперед, користування надрами для добування корисних копалин) висновок про домінуючу роль геологічного вивчення надр. Однак, важливість і первинність цієї діяльності є беззаперечною.

Геологічне вивчення надр являє собою комплекс науково-дослідних робіт, що проводяться з метою вивчення геологічної будови надр на певній території. Дані роботи передбачають, окрім іншого, безпосереднє проникнення у надра. З аналізу гірничого законодавства та наукової літератури чітко вбачається, що основним завданням геологічного вивчення надр є виявлення про-

мислових запасів корисних копалин, їхня експертиза і оцінка, постановка на державний баланс з метою подальшої промислової розробки родовища (видобування корисних копалин). Геологічне вивчення надр можна також розглядати як господарську сферу діяльності, яка спрямована на пізнання геологічної будови підземного простору, пошук, оцінку та розвідку родовищ корисних копалин. Основний виробничий процес її становлять технології отримання, реєстрації, збору та обробки геологічних даних, а кінцевим результатом є інформація про геологічні об'єкти, про кількість і якість природних ресурсів та процесів у надрах.

Засадничі правові приписи щодо геологічного вивчення надр, вимоги до здійснення геологічного вивчення надр, державної реєстрації та обліку робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр, геологічної інформації, передачі розвіданих родовищ для промислового освоєння, визначення правового статусу першовідкривачів родовищ корисних копалин містяться в розділі II «Геологічне вивчення надр» Кодексу України про надра. Однак, нормативного визначення поняття «геологічне вивчення надр» цей законодавчий акт не дає. Ч. 1 ст. 37 Кодексу лише формулює мету геологічного вивчення – «одержання даних про геологічну будову надр, процеси, які відбуваються в них, виявлення і оцінки корисних копалин, вивчення закономірностей їх формування і розміщення, з'ясування гірничо-технічних та інших умов розробки родовищ корисних копалин і використання надр для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин». Як зазначає в літературі, «по суті це дослідна робота, що має на меті відшукати і оцінити місцезнаходження корисних копалин, одержати дані про геологічну будову надр та інше» [4, с. 167].

Разом з тим, легальне поняття «геологічне вивчення надр» та ряд суміжних категорій представлено в інших законодавчих та підзаконних актах. Особливе місце серед нормативно-правових актів, які регулюють геологічні відносини, посідає Закон України «Про державну геологічну службу України» [5]. В ст. 1 цього закону визначено термін «геологічне вивчення надр» як «спеціальні роботи і дослідження, спрямовані на одержання інформації про надра з метою задоволення потреб суспільства», а також суміж-

ний термін «геологічна діяльність» – «виробнича, наукова та інша діяльність, пов’язана з геологічним вивченням надр». Як бачимо, Закон вказує на основний зміст геологічного вивчення надр (роботи та дослідження), визначає завдання (одержання інформації про надра) та кінцеву мету даного виду користування надрами – задоволення потреб суспільства. Таке визначення є надто узагальненим, особливо в частині формулювання мети.

З іншої сторони, звуженими за своїм змістом є визначення понять, що пов’язують геологічне вивчення лише з виявленням і оцінкою запасів корисних копалин, що є, без сумніву, найважливішим, однак не єдиним завданням цієї діяльності. Так в нормативних актах України можна знайти визначення «геологічне вивчення нафтогазоносності надр» – комплекс робіт (геологічне знімання, геофізичні, геохімічні, аерокосмогеологічні дослідження, прямі пошуки, буріння і випробування свердловин, дослідно-промислова розробка, науково-дослідні і тематичні роботи, їх аналіз та узагальнення), що проводяться з метою вивчення геологічної будови і нафтогазоносності надр на певній території (ст. 1 Закону України «Про нафту і газ» [6]); «геологічне вивчення корисних копалин» – визначення речовинного складу, кількості, якості і технологічних властивостей корисних копалин, геологічної будови, гідрогеологічних, гірничо-геологічних та інших умов залягання їх покладів для обґрунтування проектних рішень щодо способу і системи видобутку та схеми комплексної переробки мінеральної сировини (постанова Кабінету Міністрів України від 5 травня 1997 р. № 432 «Про затвердження Класифікації запасів та ресурсів корисних копалин державного фонду надр» [7]).

У представленому на громадське обговорення проєкті Кодексу України про надра [8] (на відміну від чинного кодексу) поняття «геологічне вивчення надр» закріплене в ст. 1 і формулюється більш деталізовано, ніж в Законі України «Про державну геологічну службу». Так, відповідно до ст. 1 проєкту «геологічне вивчення надр – проведення геологозйомочних, пошукових, розвідувальних і спеціальних робіт та досліджень, що здійснюються з метою одержання інформації щодо геологічної будови надр, виявлення та оцінки запасів корисних копалин, характеристик про-

цесів, які відбуваються в геологічному середовищі, тощо». О. П. Шем'яков ще більш деталізує цілі геологічних досліджень надр, вказуючи, що вони полягають в отриманні визначених відомостей про побудову земної кори та природні процеси, що протікають у ній; про геолого-економічні цінності родовищ корисних копалин, гірничотехнічні, гідрогеологічні та інші умови їх залягання й розробки; про стан і характеристики порожнин та ділянок надр, що призначені для використання з метою, не пов'язаною з видобуванням корисних копалин; про природоохоронну, історичну, культурно-естетичну та іншу унікальність мінералогічних, палеонтологічних та інших геологічних утворень, що становлять цінність для заповідної справи й рекреації, тощо [9, с. 238].

У наукових дослідженнях тлумачення категорії «геологічне вивчення надр» відбувається з урахуванням теоретико-прикладного аналізу сутності, змісту, мети, призначення відповідної діяльності та є досить широким. В. К. Філатова пропонує розуміння «права геологічне вивчення надр» як таке, що являє собою систему юридичних норм і засобів, за допомогою яких здійснюється регулювання відносин щодо забезпечення раціональної, екологічно безпечної діяльності з отримання інформації про надра при вилученні обмеженої кількості корисних копалин з надр (дослідно-промислова розробка) з метою задоволення потреб суспільства та держави [2, с. 5]. Такий підхід в окремій його частині критикує інша дослідниця – О. О. Сурілова. Вона вказує: «Авторка має рацію щодо мети права геологічного вивчення надр, однак помиляється в тому, що воно регулює суспільні відносини щодо забезпечення раціональної, екологічно безпечної діяльності з отримання інформації про надра при вилученні обмеженої кількості корисних копалин із надр (дослідно-промислова розробка). Отримання інформації про надра відбувається самими різноманітними засобами, а не тільки шляхом вилучення обмеженої кількості корисних копалин. Крім того, геологічне вивчення надр не обмежується вивченням родовищ або покладів корисних копалин, воно має більш широкі змістові цілі, такі як визначення екологічної безпеки територій, або ризиків небезпечних геологічних явищ –

зсувів, просідань поверхні над виробками корисних копалин, ризиків наведеної сейсмічної активності» [10, с. 89].

Дійсно, перелік цілей геологічного вивчення надр є значно ширшим, про що було вказано вище. Враховуючи представлений аналіз теоретичних досліджень та нормативно-правових актів, вважаємо, найбільш повними визначення, запропоновані Я. С. Рябченко, який під геологічним вивченням надр розуміє комплекс пошукових і розвідувальних спеціальних робіт та досліджень із метою одержання необхідної геологічної інформації щодо визначення кількості і якості запасів корисних копалин, їх економічної цінності, геологічної будови та іншого вивчення геологічних об'єктів, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин, а також гарантування під час проведення геологічного вивчення надр екологічної безпеки й охорони навколишнього природного середовища та здоров'я людей, охорони прав і законних інтересів суб'єктів геологічного вивчення надр [11, с. 70], та Н. П. Барабаш – як «комплекс робіт і досліджень, результатом здійснення яких є одержання відомостей та/або даних щодо геологічної будови надр, процесів, які від-буваються в них, наявності й оцінки корисних копалин, гірничотехнічних та інших умов розробки родовищ корисних копалин і використання надр для цілей, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин, спрямованих на подальше раціональне та цільове використання надр, а також для здійснення діяльності, не пов'язаної з користуванням надрами» [12, с. 115].

Детальне з'ясування змісту та окреслення поняття права геологічного вивчення надр дає підстави вивести характеристики, особливості, що притаманні цьому виду надрокористування.

По-перше, право геологічного вивчення надр займає самостійне місце в системі права надрокористування і, як було обґрунтовано вище, є первинним щодо інших видів надрокористування, адже будь-якому виду користування надрами передують їхнє попереднє геологічне вивчення.

По-друге, за своїм змістом геологічне вивчення надр є дослідницькою, пошуковою діяльністю, складною за своїм змістом, що розподіляється на ряд стадій, етапів, передбачає проведення різноманітних технічних, наукових та організаційних операцій

(як наприклад, глибинне сейсмічне зондування, буріння глибоких і надглибоких свердловин для вивчення глибинної будови найважливіших геологічних структур, узагальнення наявних даних на родовищах та результатів геохімічних і металогенічних досліджень, польові роботи з геологічного картування, прокладення пошуково-геологічних маршрутів, спеціалізоване детальне геологічне картування, технологічні випробування, проведення напівпромислових технологічних досліджень і розроблення промислової технологічної схеми перероблення мінеральної сировини; дослідно-промислове розроблення окремих покладів корисних копалин тощо – Положення про стадії геологорозвідувальних робіт на тверді корисні копалини, затверджене наказом Комітету з питань геології та використання надр України від 5.02.2000 р. № 19 [13]).

По-третє, основоположною вимогою до геологічного вивчення надр є вимога повноти вивчення будови надр та достовірності висновків про родовища корисних копалин, будову надр тощо. Під повнотою геологічного вивчення надр можна розуміти достовірне та точне визначення кількості, якості залягаючих корисних копалин і компонентів, які в них містяться. О. М. Олійник вважає, що «у широкому розумінні, повнота геологічного вивчення полягає у всебічному, достовірному вивченні геологічної будови надр та процесів, які в них відбуваються; виявленні і оцінці корисних копалин, вивчені закономірностей їхнього формування і розміщення, з метою з'ясування гірничо-технічних, гідрогеологічних та інших умов розробки родовищ корисних копалин, будівництва та експлуатації споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, здійснення інших видів користування надрами, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин» [14, с. 71].

По-четверте, результатом геологічного вивчення надр є отримання геологічної інформації, яка має свій особливий правовий режим. Відповідно до п. 2.1 Порядку розпорядження геологічною інформацією, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2018 р. № 939 [15] «геологічна інформація – зафіксовані на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді відомості та/або дані геологічного, геофі-

зичного, геохімічного, гідрогеологічного, інженерно-геологічного, геолого-економічного, технологічного, еколого-геологічного, фізико-географічного, геодезичного, геоастрономічного, аероко-смічного, петрографічного, палеонтологічного змісту, що характеризують геологічну будову надр, родовища корисних копалин, склад сировини та властивості гірських порід, руд, мінералів, вуглеводнів, підземних вод, а також інші якісні та кількісні параметри, показники та ознаки надр». В п. 3 Порядку закріплено: «Геологічна інформація є об'єктом цивільно-правових відносин і може використовуватися як внесок до статутного капіталу юридичних осіб. Геологічна інформація, створена (придбана) за кошти державного бюджету, є державною власністю. Розпорядником геологічної інформації, яка перебуває у державній власності, є Держгеонадра».

По-п'яте, порядок набуття надр в користування для геологічного вивчення має свої особливості та відрізняється від порядку набуття в користування надр для здійснення інших видів надрокористування. Зокрема, геологічне вивчення не завжди може бути пов'язане з безпосереднім використанням надр, оскільки може проводитися способами, що не потребують безпосередньої розробки корисних копалин, а також не завжди потребує виділення в користування земельної ділянки. Для геологічного вивчення надр не потрібно отримувати гірничого відводу.

По-шосте, роботи з геологічного вивчення надр ведуться на підставі затверджених загальнодержавних цільових програм та, в своїй більшості, фінансуються з Державного бюджету.

По-сьоме, відносини щодо геологічного вивчення надр є предметом регулювання численних нормативно-правових актів різної юридичної сили та галузевої приналежності.

Власне, остання характеристика і дає розуміння місця правових норм, що регулюють геологічне вивчення надр, в системі права та його правової природи. Насамперед, це акти екологічного (природоресурсного) законодавства – Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», Кодекс України про надра, а також численні підзаконні нормативно-правові акти. Базовим у цій системі є Кодекс України про надра. Як зазначено

в ст.2 Кодексу України про надра, завданням Кодексу України про надра є регулювання гірничих відносин з метою забезпечення раціонального, комплексного використання надр для задоволення потреб у мінеральній сировині та інших потреб суспільного виробництва, охорони надр, гарантування при користуванні надрами безпеки людей, майна та навколишнього природного середовища, а також охорона прав і законних інтересів підприємств, установ, організацій та громадян.

Поняття гірничих відносин як «правовідносин, пов'язаних з використанням та охороною надр і врегульовані законами України та іншими нормативно-правовими актами» дається в ст. 1 Гірничого закону України [16]. Гірничий закон України теж є джерелом для регулювання відносин геологічного вивчення надр в частині регулювання господарської діяльності гірничих підприємств, завданнями яких є також і проведення розвідки, дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин. Даний закон по-суті є актом господарського права.

Проведення робіт з геологічного вивчення надр передбачає використання земельної ділянки, а, отже, відповідні відносини підпадають під регулювання земельного законодавства, що стало предметом дослідження українських науковців в сфері земельного права [17].

Ще одна група нормативно-правових актів, серед них, зокрема, Закон України «Про державну геологічну службу України» [18], має виражений адміністративно-правовий зміст та регулює управлінські відносини в сфері надрокористування, в тому числі, і геологічного вивчення надр. Формування та функціонування органів виконавчої влади, реалізація функцій державного управління носить характер еколого-адміністративних відносин. Науковці обґрунтовують існування інституту адміністративно-правового режиму у сфері надрокористування [19].

Таке поєднання приписів різних галузей визначає особливості місця норм, що регулюють відносини з геологічного вивчення надр, в системі права України. О. О. Сурілова представляє наступне визначення поняття «геологічне право» – це система правових норм, що регулюють відносини, які виникають між суб'єк-

тами науково-дослідного вивчення геологічного середовища у сфері здійснення геолого-розвідувальних робіт, інженерно-вишукувальної діяльності, еколого-геологічних досліджень з метою отримання повної достовірної інформації про надра, кількісні та якісні характеристики родовищ та покладів корисних копалин та гірничо-геологічні умови їх розробки, ендо- та екзогенні процеси, що відбуваються на досліджуваних територіях, природні та антропогенні ризики для стану довкілля, здоров'я та життя людей та стан екологічної безпеки [10, с. 89]. В. К. Філатова, обґрунтовує, що «право геологічного вивчення надр, будучи субінститутом, що входить до складного інституту надрокористування... Враховуючи наявність сукупності специфічних суспільних відносин в сфері геологічного вивчення надр, ознаки і риси якого відрізняють його від інших видів діяльності, наявність та потребу в особливих джерелах права, які б регулювали ці відносини, можна стверджувати про визначеність самостійного місця субінституту права геологічного вивчення надр у складі права надрокористування як підгалузі гірничого права» [3, с. 29]. Р. С. Кірін так представляє місце правових норм, що регулюють відносини щодо геологічного вивчення надр в системі природоресурсного, надрового права: «Що стосується власне права геологічного вивчення надр, то його можна розглядати субінститутом права надрокористування лише в частині загальних питань, оскільки воно є системною складовою надрового права (надроправідносини). У цілому ж надрогологічні відносини разом із особливою частиною права геологічного вивчення надр (геологічні відносини), на мою думку, входять в структуру предмета геологічного права» [20, с. 90]. У своєму дисертаційному дослідженні науковець робить висновок, що «предметом геологічного права є геологічна діяльність, яка визначається як сукупність послідовно й цілеспрямовано здійснюваних дедалі детальніших геологорозвідувальних, геологознімальних, геофізичних, гідрологічних, інженерно-геологічних, еколого-геологічних, господарсько-виробничих, науково-дослідних, інформаційно-методичних, експертно-аналітичних, адміністративно-контрольних, природно-заповідних, лікувально-оздоровчих, історико-культурних та спеціальних робіт і

послуг суб'єктів геологічних відносин, спрямованих на вивчення, картування, прогнозування, пошук, розвідку та оцінку запасів і ресурсів корисних копалин, створення геологічних об'єктів і територій, що здійснюється на поверхні суші та у надрах України, у тому числі на континентальному шельфі і виключній (морській) економічній зоні, на бюджетних чи договірних засадах з метою одержання інформації про надра та задоволення потреб у мінеральній сировині [21, с. 20].

Узагальнюючи представлені в науці результати досліджень щодо місця, характеру та правової природи норм, що регулюють відносини геологічного вивчення надр, можна прийти до таких висновків:

1. Відносини геологічного вивчення надр є предметом регулювання одної з підсистем права України – інституту (з умовною назвою «геологічне право») в складі підгалузі надрового права, яка, своєю чергою, є складовою екологічного права.

2. За своєю правовою природою геологічне право має комплексний міжгалузевий характер, оскільки відносини геологічного вивчення надр мають характер природоресурсних (надрових), господарських, адміністративних, земельних та інших. Відповідно, геологічне право (право геологічного вивчення надр як об'єктивне право) є системою екологічних, надрових, земельних, господарських, майнових, управлінських, інформаційних, фінансових та інших норм.

3. Як суб'єктивне, право геологічного вивчення надр представляє собою закріплену законодавством можливість суб'єктів експлуатувати (впливати на стан) надр як складову навколишнього природного середовища, з метою дослідження їх будови, процесів, які відбуваються в глибинах земної поверхні, кількісного та якісного складу родовищ корисних копалин та отримання повної і достовірної геологічної інформації.

1. *Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. № 132/94-ВР (зі змінами).*
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80/conv#n272> (дата звернення 1.02.2022).

2. *Філатова В. К. Правове регулювання геологічного вивчення надр: автореф. дис. канд. юрид. наук. Харків, 2008. 19 с.*

3. Філатова В. К., Шульга Т. М. *Правові засади геологічного вивчення надр в Україні: монографія*. Харків: Видавництво «ФІНН», 2011. 144 с.
4. Кобецька Н. Р. *Екологічне право України: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов.* Київ: Юрінком Інтер, 2008. 352 с.
5. Про державну геологічну службу України: Закон України від 4.11.1999 р. № 1216-XIV (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1216-14#Text> (дата звернення 1.02.2022).
6. Про нафту і газ: Закон України від 12.07.2001 р. № 2665-III (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2665-14#Text> (дата звернення 1.02.2022).
7. Про затвердження Класифікації запасів та ресурсів корисних копалин державного фонду надр: постанова Кабінету Міністрів України від 5.05.1997 р. № 432. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-97-%D0%BF#Text> (дата звернення 1.02.2022).
8. Повідомлення про оприлюднення проєкту Кодексу України про надра. Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля і природних ресурсів України. 17 лютого 2021 року. URL: <https://mepr.gov.ua/news/36840.html?fbclid=IwAR1ETzTCyugwC82pOF4RE07TNq0FQfuZVBhdBwT9P0MXh9hA2-f6zsvwp8KI> (дата звернення 1.02.2022).
9. Шем'яков О.П. *Правове регулювання використання та охорони надр в Україні: проблеми теорії, застосування і розвитку законодавства: монографія*. Донецьк: Державне видавництво «Донбас», 2011. 515 с.
10. Сурілова О. *Управління геологічним вивченням надр. Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 8. С. 88–92.
11. Рябенко Я. С. *Загальні засади використання надр для геологічного вивчення. Право України*. 2006. № 7. С. 68–71.
12. Барабаш Н. *Теоретико-правові аспекти визначення поняття геологічного вивчення надр. Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 4. С. 111–116.
13. Про затвердження Положення про стадії геологорозвідувальних робіт на тверді корисні копалини: наказ Комітету з питань геології та використання надр України від 5.02.2000 р. № 19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0124-00#Text> (дата звернення 1.02.2022).
14. Олійник О. М. *Правове регулювання охорони надр за законодавством України (окремі аспекти): монографія*. Хмельницький: Поліграфіст, 2011. 140 с.
15. Питання розпорядження геологічною інформацією: постанова Кабінету Міністрів України від 7.11.2018 р. № 939 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0124-00#Text>

- rada.gov.ua/laws/show/939-2018-%D0%BF#n93* (дата звернення 1.02.2022).
16. Гірничий закон України від 6.10.1999 р. № 1127-XIV (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-14#Text> (дата звернення 1.02.2022).
17. Золотарьова Д. М. *Правові засади використання земель для проведення розвідувальних робіт: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 21 с.*
18. *Про державну геологічну службу України: Закон України від 4.11.1999 р. № 1216-XIV (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1216-14#Text* (дата звернення 1.02.2022).
19. Пащун А. В. *Адміністративно-правовий режим надрокористування: поняття та зміст. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2014. Вип. 197. Ч. 1. С. 218–224.*
20. Кірін Р. *Поняття геологічного права України. Юридична Україна. 2013. № 1. С. 89–94.*
21. Кірін Р. С. *Кодифікація законодавства про надра: автореф. дис. ... докт. юрид. наук. Київ, 2016. 36 с.*

Кобецька Н. Р. Особливості та правова природа геологічного вивчення надр

У статті аналізується поняття, зміст та цільове призначення геологічного вивчення надр як одного з різновидів права користування надрами. Опрацьовано висновки наукової доктрини та положення законодавства і на основі цього виведено систему характеристик права геологічного вивчення надр. Зроблено висновок про міжгалузєву правову природу права геологічного вивчення надр як об'єктивного права. Визначено основне цільове призначення цього виду надрокористування – отримання достовірних і повних відомостей про геологічну будову надр, процеси, які відбуваються в них, родовища корисних копалин.

Ключові слова: право надрокористування; право геологічного вивчення надр; геологічна інформація.

Kobetska N. R. The Specifics and Legal Nature of Geological Study of Subsoil

Analyzes of legal doctrine and legislative geological study of subsoil gave grounds to derive the characteristics inherent in this type of subsoil use.

First, the right of geological study occupies an independent place in the system right for subsoil use law and is fundamental to other types of subsoil use.

Secondly, in its content geological study of the subsoil is a research, exploration activity, complex in its content, which is divided into a number of stages, stages.

Third, the fundamental requirement for geological study is the requirement to repeat the study of subsoil structure and the reliability of conclusions about mineral deposits, subsoil structure, and so on.

Fourth, the result of geological study of the subsoil is to obtain geological information, which has its own special legal regime.

Fifth, the use of subsoil for geological study has its own characteristics and the order of use for other types of subsoil use.

Sixth, works on geological study of subsoil, as a rule, are carried out on the basis of approved national target programs and are financed from the State budget.

Seventh, the relationship to the geological study of subsoil is subject to regulation of numerous regulations of different legal force and industry affiliation.

By its legal nature, geological law (the law of geological study of subsoil as an objective law) is a system of environmental, subsoil, land, economic, property, administrative, informational, financial and other norms. As a subjective, right-geological study of subsoil is a statutory ability of exploiters to exploit for the purpose of studying their buildings, processes occurring in the depths of the earth's surface, quantitative and biological composition of mineral deposits and obtaining complete and reliable geological information.

Key words: right for subsoil use; right to geological study of subsoil; geological information.